

2020

Z myślą o **Niepodległej**

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

2020 / Styczeń

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	So	Nd
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Pluton kompanii Młoci Sągockiej z Frystatu

Marsz: Sągocki Chłopki w Chęcinach

Młoci Sągocki zostały utworzone w maju 1918r. przez por. Dionusza Maruszkę, w składzie kompanii z kompanii rezerwy Młoci Sągockiej Sągocki Chłopki. Składały się z ok. 400 żołnierzy. Ich dowódcą był por. Sągocki Chłopki (1882-1918) z Chęcin, Chęciński nie został uwzględniony w podanej liście. W dniu 9 lipca 1918 r. w Frystatu przystąpił do Chęcińskiego oddziału. W październiku, został rozpuszczony.

2020 / Luty

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	So	Nd
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	

Oddziały niemieckiej Reichswäry opuszczają Mysłowice

Wojenna Tabela w Katowicach

Na mocy postanowień traktatu wersalskiego Niemcy opuścili wszelkie dawne powiaty w których od wojny żyła i Germanizacja Chęcin. Wskazywane, 100 dni później zostały odwrócone 1918 r. do stycznia 1919 r.

2020 / Marzec

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	So	Nd
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Francuskie oddziały górskie maszerują przez Opole

Wojenna Tabela w Katowicach

15 sierpnia 1918 r. 10 pułkownik Młoci Sągockiej Sągocki Chłopki i 10 pułkownik Sągocki Chłopki Sągocki Chłopki. Wskazywane, 100 dni później zostały odwrócone 1918 r. do stycznia 1919 r.

2020 / Luty

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	So	Nd
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	

Oddziały niemieckiej Reichswehry opuszczają Mysławicze

14 lutego 1920 r. w Katowicach

Na mocy porozumienia między wojskami Niemcy odeszli z miasta 14 lutego 1920 r. w kierunku Górnego Śląska. W tym czasie w mieście przebywali żołnierze 105. pułku piechoty niemieckiej. W 1920 r. do stycznia 1920 r.

2020 / Marzec

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	So	Nd
					1	
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Francuskie oddziały górnego maszerują przez Opole

15 marca 1920 r. w Katowicach

20 marca 1920 r. Armia Francuska rozpoczęła maszerowanie z Katowic do Opola. W tym czasie w Katowicach przebywali żołnierze 105. pułku piechoty niemieckiej. W 1920 r. do stycznia 1920 r.

2020 / Kwiecień

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	So	Nd
					1	2
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

Przyjazd Międzynarodowej Komisji Badającej i Politycznej do Katowic. Powitanie na dworcu kolejowym

14 kwietnia 1920 r. w Katowicach

Międzynarodowa Komisja Badająca i Polityczna przyjechała do Katowic 14 kwietnia 1920 r. W tym czasie w Katowicach przebywali żołnierze 105. pułku piechoty niemieckiej. W 1920 r. do stycznia 1920 r.

2020 / Maj

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	So	Nd
					1	2
					3	
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Pochód z okazji święta 3 Maja w Osiekach koło Wielkich Strzelec (dziś Strzelec Opolskiej w 1920 r.)

Maj 1920 r. w Katowicach

W maju 1920 r. w Osiekach koło Wielkich Strzelec (dziś Strzelec Opolskiej) odbył się pochód z okazji święta 3 Maja. W tym czasie w Katowicach przebywali żołnierze 105. pułku piechoty niemieckiej. W 1920 r. do stycznia 1920 r.

2020 / Kwiecień

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	So	Nd
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

Przyjazd Międzysojuszniczej Komisji Radzkiej i Politycznej do Kazimierza Powiatu na dworcu kolejowym

Archiwum: Archiwum IPN w Warszawie

Międzysojusznicza Komisja Radzka i Polityczna (Międzysojusznicza Komisja Radzka i Polityczna) została utworzona 11 kwietnia 1920 r. w celu wypracowania porozumienia między państwami Ententy i Polską. Jej zadaniem było wypracowanie wspólnego stanowiska państw Ententy w stosunku do sytuacji w Polsce. Komisja działała do 15 maja 1920 r. Jej przewodniczącym był gen. Józef Piłsudski.

2020 / Maj

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	So	Nd
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Pochód z okazji święta 3 Maja w Olsztynie koło Wielkich Strzelec (kwatera Strzelec Opatowski) w 1920 r.

Archiwum: Archiwum IPN w Warszawie

W dniu 3 Maja 1920 r. w Olsztynie odbył się pochód z okazji święta 3 Maja. Wzięli w nim udział żołnierze i mieszkańcy Olsztyna. Pochód odbył się w kierunku kościoła św. Marii Magdaleny. W pochodzie uczestniczyli również przedstawiciele władz państwowych i samorządowych.

2020 / Czerwiec

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	So	Nd
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Pracownicy Polubojowego Komisarzatu Wojskowego z komisarzem Wojciechem Korfańskim

Archiwum: Archiwum IPN w Warszawie

Polubojowy Komisarzatu Wojskowy został utworzony 1 czerwca 1920 r. Jego zadaniem było wypracowanie porozumienia między państwami Ententy i Polską. Komisarzatu przewodniczył gen. Józef Piłsudski. Komisarzatu przewodniczył gen. Józef Piłsudski.

2020 / Lipiec

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	So	Nd
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Nagrobek żołnierzy niemieckich na polską manifestację w Lublińcu

Archiwum: Archiwum IPN w Warszawie

W dniu 1 lipca 1920 r. w Lublińcu odbyła się manifestacja z okazji święta 1 lipca. Wzięli w niej udział żołnierze i mieszkańcy Lublińca. W manifestacji uczestniczyli również przedstawiciele władz państwowych i samorządowych.

2020 / Czerwiec

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	So	Nd
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Pracownicy Polskiego Komisariatu Polskiego w komisariacie Wojciecha Korfa

Wieloletni pracownicy Komisariatu Polskiego w Komisariacie Wojciecha Korfa w Warszawie. Zdjęcie zostało wykonane w 1945 roku. W tle widoczny jest gmach Komisariatu Polskiego w Warszawie.

2020 / Lipiec

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	So	Nd
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Nagadanie bojowników niemieckich na polską manifestację w Lublitzu

Wieloletni pracownicy Komisariatu Polskiego w Komisariacie Wojciecha Korfa w Warszawie. Zdjęcie zostało wykonane w 1945 roku. W tle widoczny jest gmach Komisariatu Polskiego w Warszawie.

2020 / Sierpień

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	So	Nd
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Zmechanizowany oddział Silesii

Wieloletni pracownicy Komisariatu Polskiego w Komisariacie Wojciecha Korfa w Warszawie. Zdjęcie zostało wykonane w 1945 roku. W tle widoczny jest gmach Komisariatu Polskiego w Warszawie.

2020 / Wrzesień

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	So	Nd
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Grupa powstańców śląskich podczas II powstania śląskiego

Wieloletni pracownicy Komisariatu Polskiego w Komisariacie Wojciecha Korfa w Warszawie. Zdjęcie zostało wykonane w 1945 roku. W tle widoczny jest gmach Komisariatu Polskiego w Warszawie.

2020 / Sierpień

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	So	Nd
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Zmechanizowany oddział Sipo

Dr. hab. inż. Czesław Czerwinski

Sipo to formacja 4 tys. funkcjonariuszy, sformowana w lipcu 1939 r. w Berlinie, podlegała bezpośrednio Reichswehrministerowi. Ich zadaniem było obsługa polityczny i wojskowy wódz w III Rzeszy. Sipo posiadało podległe Międzywojewódzkie Komendy Regionalne i Powiatowe, Międzywojewódzkie, powiatowe i oddziałowe sztabowe. Głównym zadaniem Sipo było: podległość wojskowa, zadanie było wydobycie informacji, w tym, w szczególności, w sprawie: polityki, wojska, policji, służby zdrowia, służby bezpieczeństwa i służby bezpieczeństwa. Sipo posiadało: 100000 żołnierzy, 100000 żołnierzy, 100000 żołnierzy, 100000 żołnierzy.

2020 / Wrzesień

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	So	Nd
		1	2	3	4	5
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Grupa powstanców śląskich podczas II powstania śląskiego

Dr. hab. inż. Czesław Czerwinski

29 sierpnia 1920 r. w województwie nauczyciele, robotnicy i żołnierze śląscy, podjęli „samodzielny” i nieuzgodniony z II powstaniem śląskim. Jego celem było uzyskanie ostatecznego politycznego samostanowienia regionu śląskiego. W tym celu, w dniach 29-30 sierpnia 1920 r. w Katowicach, w siedzibie „Klubu przy (nie)uczelnianym” miał miejsce spotkanie. 25 sierpnia 1920 r. doszło do powstania (Organizacji) Władzami Górnego Śląska podjęto decyzję o samostanowieniu.

Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach oraz Polskie Radio Katowice zapraszają na cykl audycji nawiązujących do kalendarza ściennego na rok 2020, wydanego przez katowicki oddział IPN, w setną rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości. W nim najważniejsze zdjęcia, związane z wydarzeniami lat 1919-1920.

Na kartach pierwszego kalendarza „[Z myślą o Niepodległej](#)” na rok 2018 przedstawiono dwunastu działaczy, dążących do włączenia Górnego Śląska w granice odradzającej się Rzeczypospolitej.

Drugi kalendarz z cyklu „[Z myślą o Niepodległej](#)” poświęcony jest wydarzeniom roku 1919 na Górnym Śląsku. Kalendarz zawiera zdjęcia związane z czesko-polskim konfliktem o Śląsk Cieszyński oraz I powstaniem śląskim. Z kart kalendarza spoglądają nasi przodkowie, czynnie realizujący wyszytą na sztandarach maksymę „Ojczyzno moja, gdy Cię mogę wspierać, nie żał mi cierpieć, nie żał mi umierać”. To dzięki ich ofiarności i poświęceniu Śląsk po kilku stuleciach powrócił do Polski.

Kalendarz ścienny na 2020 r. „[Z myślą o Niepodległej](#)” jest trzecim z serii kalendarzy wydawanych przez Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach w kolejnych latach świętowania setnej rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Zamierzeniem twórców jest upamiętnienie wszystkich tych, którzy brali udział w walkach o przyłączenie Górnego Śląska do odrodzonej Rzeczypospolitej. Dzięki starannej selekcji archiwalnych zdjęć oraz opatrzeniu ich opisami historycznymi, kalendarz pełni również funkcje edukacyjne.

Strony wydawnictwa na 2020 rok poświęciliśmy wydarzeniom roku 1920 na Górnym Śląsku. Kalendarz zawiera zdjęcia związane z czesko-polskim konfliktem o Śląsk Cieszyński oraz II powstaniem śląskim – jednym z niewielu zwycięskich polskich zrywów powstańczych. W jego następstwie zlikwidowano złożoną z niemieckich funkcjonariuszy policję bezpieczeństwa Sipo i utworzono Policję Górnego Śląska, której połowę funkcjonariuszy stanowili Polacy. W efekcie po raz pierwszy polskiej ludności Górnego Śląska zapewniono bezpieczeństwo, a aktywistom polskim ochronę i swobodę działania przed wyznaczonym na dzień 20 marca 1921 r. plebiscytem.

Styczniowa karta kalendarza przedstawia pluton kompanii Milicji Śląskiej z Frysztatu. Milicja Śląska została utworzona w maju 1919 r. przez por. Klemensa Matusiaka, w miejsce rozwiązanej z początkiem roku Milicji Polskiej Śląska Cieszyńskiego. Służbę pełniło w niej ok. 500 funkcjonariuszy, którzy strzegli granic Śląska Cieszyńskiego i linii demarkacyjnej z Czechosłowacją. Chronili też mienia i bezpieczeństwa polskiej ludności przed przestępcami oraz czeskimi bojówkami. Formacja stoczyła kilka potyczek z oddziałami czeskimi. W dniu 9 lutego 1920 r., w związku z przybyciem do Cieszyna Międzysojuszniczej Komisji Plebiscytowej, została rozwiązana.

Karta lutowa przedstawia oddziały niemieckiej Reichswehry opuszczające Mysłowice. Na mocy postanowień traktatu wersalskiego Niemcy zobowiązani zostali do wycofania swych sił wojskowych z Górnośląskiego Obszaru Plebiscytowego. Ich ewakuacja trwała od końca 1919 r. do stycznia 1920 r.

Na marcowej karcie widzimy francuskie oddziały górskie maszerujące przez Opole. 21 stycznia 1920 r. do pomocy Międzysojuszniczej Komisji Rządzącej i Plebiscytowej Rada Najwyższa Konferencji Pokojowej skierowała na Górny Śląsk brytyjsko-francusko-włoski kontyngent wojskowy. Był on podporządkowany rezydującemu w Gliwicach Naczelnemu Dowództwu Wojsk Sprzymierzonym na Górnym Śląsku i stacjonował na tym terenie do lata 1922 r.

Kwiecień – przyjazd Międzysojuszniczej Komisji Rządzącej i Plebiscytowej do Katowic. Powitanie na dworcu kolejowym. Międzysojusznicza Komisja Rządząca i Plebiscytowa objęła i sprawowała władzę nad Górnośląskim Obszarem Plebiscytowym na mocy artykułu 88 traktatu wersalskiego od 11 lutego 1920 r. do 10 lipca 1922 r. W jej skład weszli przedstawiciele Włoch, Francji oraz Wielkiej Brytanii. Przewodniczącym został gen. Henri Le Rond. Włochy reprezentował jego zastępca gen. Alberto De Marinis Stendardo di Ricigliano. Wielką Brytanię płk. sir Harold Franz Passawer Percival, a po nim sir Harold Stuart. Komisja rezydowała w Opolu, będącym wówczas centrum administracyjnym Górnego Śląska.

Na karcie majowej – pochód z okazji święta 3 Maja w Osieku koło Wielkich Strzelec (dziś Strzelce Opolskie) w 1920 r. Wiosną 1920 r. przez Górny Śląsk przetoczyła się fala manifestacji i protestów ludności polskiej i niemieckiej. Apogeum polskich protestów i wieców, skierowanych przeciwko „terrorowi niemieckiemu” przypadło na początek maja.

Odbyły się wówczas manifestacje m.in. w Bytomiu, Katowicach, Królewskiej Hucie, Lublińcu, Mysłowicach, Opolu, Raciborzu, Zabrze i w szeregu mniejszych miejscowości.

Czerwiec – pracownicy Polskiego Komisariatu Plebiscytowego z komisarzem Wojciechem Korfantym. Polski Komisariat Plebiscytowy został utworzony w lutym 1920 r., jako organ mający nadzorować i koordynować polskie przygotowania do plebiscytu na Górnym Śląsku. W jego skład weszli przedstawiciele wszystkich działających na Górnym Śląsku polskich stronnictw politycznych i ważniejszych organizacji. Z ramienia rządu jego pracami kierował Wojciech Korfanty. Został formalnie rozwiązany po III powstaniu śląskim, w lipcu 1921 r.

Lipiec – napaść bojówek niemieckich na polską manifestację w Lublińcu. W walce o Górny Śląsk obie strony nie przebierały w środkach, często stosując przemoc fizyczną. W starciach bojówki używały broni palnej oraz innych narzędzi. Do ulubionych należały tzw. „kryki” czyli laski, widoczne na zdjęciu w rękach atakujących.

Sierpień – Sipo to licząca 4 tys. funkcjonariuszy, złożona w większości z Niemców, policja bezpieczeństwa Sicherhietspolizei, która działała na obszarze plebiscytowym od 1919 r. Choć formalnie podlegała Międzysojuszniczej Komisji Rządzącej i Plebiscytowej, faktycznie, po wycofaniu oddziałów niemieckich z Górnośląskiego Obszaru Plebiscytowego, stała się jedyną zorganizowaną siłą militarną strony niemieckiej i była przez nią bezwzględnie wykorzystywana do zwalczania ruchu polskiego, co wywoływało sprzeciw działaczy polskich.

Na wrześniowej karcie grupa powstańców śląskich podczas II powstania śląskiego. 19 sierpnia 1920 r. w odpowiedzi na antypolskie działania i zamieszki niemieckie, pod hasłem „samoobrony” rozpoczęło się II powstanie śląskie. Jego celem było usunięcie z obszaru plebiscytowego niemieckich organów bezpieczeństwa oraz utworzenie mieszanej policji polsko-niemieckiej opartej na zasadzie parytetu. Kiedy cel insurekcji został osiągnięty, 25 sierpnia 1920 r. dowództwo Polskiej Organizacji Wojskowej Górnego Śląska podjęło decyzję o zakończeniu walk

Na opowieść o bohaterach zaprasza Ewelina Kosałka-Passia (Polskie Radio Katowice).

Do wystłuchania audycji zapraszamy zawsze w pierwszą niedzielę miesiąca o godz. 12.30.